

Альбіна СТЕЦЕНКО

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
соціально-психологічного факультету,*

Національний університет цивільного захисту України

Науковий керівник:

Тетяна СЕЛЮКОВА

старший викладач кафедри психології діяльності в особливих умовах,

Національний університет цивільного захисту України

ФЕНОМЕН САМООРГАНІЗАЦІЇ ЯК ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ДСНСУ

Постановка проблеми. Працівники Державної служби України з надзвичайних ситуацій у своїй роботі завжди стикаються з ризиком для свого життя та здоров'я. Під час ліквідації наслідків стихійного лиха та інших надзвичайних ситуацій, пожежники та працівники інших напрямків повинні продемонструвати стійкість характеру, самоорганізації, самоконтролю та професійну компетентність, саме ці якості, будуть важливими для працівників ДСНС. Тому феномену самоорганізації важливо приділяти значну увагу при формуванні професійної компетентності працівника.

Виклад основного матеріалу. Самоорганізація як риса особистості формується на базі загальних і спеціальних здібностей. Самоорганізація розуміється як сукупність процесів, викликаних входженням в деяку цілісність характеризується тенденцією до поєднання. Ця тенденція, накладаючись на первинні властивості людини, викликає появу нових якостей як результату власного відображення її в навколишньому світі за допомогою самовідображення і рефлексії. Самоорганізація грає важливу роль у формуванні професійної компетентності працівників ДСНС. Цей підхід сприяє активному розвитку особистості та покращенню навичок, необхідних для ефективного вирішення завдань у сфері надзвичайних ситуацій. Саморегуляція поведінки пов'язана з самоорганізацією та є

інтегративною властивістю особистості, яка об'єднує в собі інтелектуальні, мотиваційні, вольові, емоційні сфери особистості, регуляція саме цих аспектів регуляції поведінки, допомагають розвитку професійної самореалізації [1, с. 32].

Комплекс якостей, яким повинен володіти компетентний працівник ДСНС виявляється в активності особи та проявляє тенденцію до поєднання, яка є характерною не лише для окремого представника, але й для всієї групи співробітників, що може бути розглянута через призму понять соціальної психології. Ця передумова є ключовою при аналізі чинників процесу формування фахівця у Державній службі України з надзвичайних ситуацій, включаючи соціокультурні аспекти.

Важливим моментом у виникненні тенденції до самоорганізації в процесі становлення фахівця у ДСНС є його включення в цілісність. В цьому контексті самоорганізація, по-перше, виникає внаслідок самої тенденції до поєднання, а по-друге, виявляється її результатами у вигляді нових якостей, бо працівникам важливо не тільки самоорганізувати свою поведінку, а також вміти контролювати свою діяльність у команді. Важливо також зазначити, що сама цілісність, яка представляє систему органів ДСНС, обладнана певними властивостями самозбереження та саморегуляції для збереження своєї стійкості. «За допомогою самоорганізації суб'єкт досягає поставлених цілей, будує власний життєвий шлях. Самореалізація набуває продуктивний характер, коли вона спрямована на розвиток особистості і спирається на адекватні суб'єктивні стратегії» [2, с. 155].

Організованість має значний вплив на розвиток особистості в цілому, тому що забезпечуючи взаємодію системи особистісних якостей та сприяючи ефективному прогресу у процесах саморозвитку та самовдосконалення, допомагає людині досягнути узгодженості між цілями діяльності та способами її здійснення. Як ключова професійна риса, організованість може бути врахована в системі загальних професійних якостей, які визначають успішність в різних сферах діяльності.

Висновок. Проведений теоретичний аналіз показав важливість та актуальність дослідження самоорганізованості як одну з важливих складових формування компетентних співробітників ДСНС та важливість феномену самоорганізованості як

формування особистості. Наявність високої професійної компетентності у працівників небезпечних професій є дуже важливим, бо працівник повинен вміти вчасно допомогти людям, успішно виконати службове завдання та зберегти собі життя. Саме тому, працівники Державної служби України, мають мати високий розвиток самоорганізації.

Список використаних джерел:

1. Бабатіна С. І. Особливості побудови та змісту життєвої стратегії в юнацькому віці. Теоретичні і прикладні проблеми психології: Збірник наукових праць Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. Луганськ, 2015. С. 29-38.

2. Данченко І. О. Життєстійкість як складова соціальної зрілості майбутнього фахівця. Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України. Харків, 2016. С. 155-157.

Дар'я СТЕЦЬКО

*здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти,
факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту,
Хмельницький національний університет*

Наукові керівники:

Наталія БЕРЕГОВА

*кандидат психологічних наук,
доцент кафедри психології та педагогіки,
Хмельницький національний університет*

Людмила ДЖИГУН

*кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри психології та педагогіки,
Хмельницький національний університет*

ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ

Постановка проблеми. У сучасному світі в складі населення більшості країн зростає кількість людей похилого віку. Ця ситуація пояснюється збільшенням середньої тривалості життя. Тому старіння і старість вимагають до себе особливої уваги так як перехід людини в групу людей похилого віку суттєво